

«Ἐάν τό ἄλας μωρανθῆ...»

ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗ

Η σχέση του ἁκτιστου Θεοῦ - Δημιουργοῦ μέ τόν μεταπτωτικό κτιστό κόσμο δέν εἶναι μία σχέση ἀπουσίας, σιωπῆς ἢ ἀπορριψεώς του, ἀλλά σχέση ἀδιάκοπης ἀγαπητικῆς μέριμνας καί ἐνεργοῦ σωστικῆς παρεμβάσεως. Ὁ Θεός Λόγος εἶναι συνδημιουργός τῶν κτισμάτων («πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο», Ἰω. α' 3 / «ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο», Ἰω. α' 10), πηγὴ καί χορηγός τῆς ζωῆς («ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν», Ἰω. α' 4), τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων («Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον», Ἰω. α' 9). Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα γιὰ τόν κόσμο εἶναι ἀπεριόριστη: «οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεός τόν κόσμον!...» (Ἰω. γ' 16). Μέτρο τῆς εἶναι ἡ σταυρική θυσία τοῦ Υἱοῦ Του γιὰ τόν κόσμο («ὥστε τόν Υἱόν του τόν μονογενῆ ἔδωκεν», Ἰω. γ' 16), πού θά γίνει σωτηρία καί χάρισμα αἰώνιας ζωῆς: «ἵνα πᾶς ὁ πιστευῶν εἰς αὐτόν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω. γ' 16). Ἔτσι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ μὴδενίζει τὴν ἀπόσταση ἀπὸ τόν κόσμο καί ἔρχεται ὄχι ὡς περαστικός ἐπισκέπτης ἢ ἔστω ὡς «φιλάνθρωπος» ἀφέντης, ἀλλὰ «μορφὴν δούλου λαβών» (Φιλ. β' 7), παίρνοντας τὴν «πεπρωκυῖα» φύση καί σάρκα τοῦ κόσμου. Ὁ Θεός Λόγος γίνεται σάρκα καί κατοικεῖ ἀνάμεσά μας: «καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν» (Ἰω. α' 14).

Ὁ ἴδιος ὡς ἁκτιστος Θεός δέν προέρχεται ἀπὸ τόν κτιστό κόσμο («οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου», Ἰω. 12' 14), γεννήθηκε ἀπὸ τόν Πατέρα καί ἀπεστάλη στὸν μεταπτωτικό κόσμο («ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τόν κόσμον», Ἰω. 15' 28), γιὰ νά ζήσει ὁ κόσμος («ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι», Ἰω. 1' 10) καί νά σωθεῖ: «ἵνα σωθῆ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ» (Ἰω. γ' 17).

Ὅμως, στό σύνολό του, «ὁ κόσμος αὐτόν οὐκ ἔγνω» (Ἰω. α' 10). Καί ὄχι μόνο δέν τόν πίστευσε ὁ κόσμος καί δέν τόν ἀναγνώρισε ὡς ἀπεσταλμένο ἀπὸ τόν Πατέρα, ὡς σωτήρα καί λυτρωτή του (πρβλ. Ἰω. 8' 42), ἀλλὰ καί τόν μίσησε: «Εἶ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμέ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν» (Ἰω. 15' 18).

Οἱ μαθητές Του ἦσαν τέκνα αὐτοῦ τοῦ κόσμου, προέρχονταν φυσικῶς καί τροπικῶς ἐκ τοῦ κόσμου: «οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου» (Ἰω. 12' 6). Ὅταν, ὅμως, πίστευσαν σ' Αὐτόν μεταποιήθηκαν καί ἀπέκτησαν κατὰ χάρι τὴν ιδιότητα νά μὴ εἶναι πλέον ἐκ τοῦ κόσμου, ὅπως καί Ἐκεῖνος δέν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου: «οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου» (Ἰω. 12' 14). Γι' αὐτόν ὅμως τόν λόγο «ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς» (Ἰω. 12' 14).

Ἐάν δέν γίνονταν τέκνα τοῦ Θεοῦ καί παρέμεναν, τροπικῶς, τέκνα τοῦ κόσμου, ὁ κόσμος θά τοὺς ἀγαποῦσε σάν κάτι δικό του («ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει», Ἰω. ε' 19), μέ τὴν συνθήκη βέβαια, συντεχνιακὴ καί ἰδιοτελεῖ -καί γι' αὐτὸ ἀτελεῖ- ἀγάπη πού τόν χαρακτηρίζει. Σέ τοῦτο ἐγκεῖται τὸ μίσος τοῦ κόσμου ἀπέναντί τους, στό ὅτι τοὺς διάλεξε ὁ Κύριος ἀπὸ τόν κόσμο καί ἔπαψαν νά εἶναι τέκνα τοῦ κόσμου: «ὅτι δέ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος» (Ἰω. 15' 19).

Ὅπως ὁ Πατέρας ἀπέστειλε τόν Υἱό Του στὸν κόσμο γιὰ νά ἐργασθεῖ τὴν σωτηρία του, ἔτσι κι Ἐκεῖνος ἀποστέλλει τοὺς μαθητές Του στὸν κόσμο γιὰ νά συνεχίσουν τὸ ἴδιο σωτήριο ἔργο: «καθὼς ἐμέ ἀπέστειλας εἰς τόν κόσμον, καὶ γὰρ ἀπέστειλα αὐτούς εἰς τόν κόσμον» (Ἰω. 12' 18). Ἐκεῖνος τώρα ἀναχωρεῖ ἐκ τοῦ κόσμου πρὸς τόν Πατέρα ἔχοντας τελειώσει τὸ ἔργο πού τοῦ ἀνέθεσε: «ἐγὼ σέ ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω» (Ἰω. 12' 4). Τὸ ἔργο Του ὅμως γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου δέν θά σταματήσει. Θά συνεχισθεῖ μέχρι τῆς συντέλεια ἀπὸ τοὺς μαθητές Του, ἀπὸ τοὺς πιστοὺς Του σέ κάθε γενεά («οἱ πιστεύοντες διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς Αὐτόν», πρβλ. Ἰω. 12' 20), ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία του, πού ἀποτελεῖ τὸ σῶμα του: «καὶ αὐτόν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῆ Ἐκκλησία, ἧτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ» (Ἐφ. α' 22-23).

Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τόν λόγο, δέν παρακαλεῖ τόν Πατέρα νά τοὺς πάρει ἀπὸ τόν κόσμο, πού παραμένουν σ' αὐτόν («οὔτοι ἐν τῷ κόσμῳ

εἰσί», Ἰω. 12' 11), ἀλλὰ καθὼς θά συνεχίσουν τὸ ἔργο του μέσα στὸν κόσμο, νά τοὺς φυλάξει ἀπὸ τόν κίνδυνο τοῦ «ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου» (πρβλ. Ἰω. 12' 31), τοῦ Διαβόλου: «οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτούς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτούς ἐκ τοῦ πονηροῦ» (Ἰω. 12' 15). Καί ἐφόσον ὁ κίνδυνος ἀφοροῦσε τοὺς ἴδιους τοὺς ἀποστόλους του, πολὺ περισσότερο ἀφορᾷ ὅλους τοὺς ἄλλους πιστοὺς του πού ζοῦν στὸν κόσμο, ἀφοῦ πάντοτε «ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται» (Α' Ἰω. ε' 19). Ὁ κίνδυνος αὐτὸς ἐγκεῖται σπὴν ἀλλοίωση καί σχετικοποίηση πίστεως καί ἠθους τῆς Ἐκκλησίας, σπὴν ἀλλοτρίωση τοῦ θεανθρωπίνου εἶναι τῆς καί σπὴ μεταβολὴ τῆς σέ φθαρμένο θεσμὸ αὐτοῦ τοῦ κόσμου («ἐκκοσμικέυση»), πού ἀφορᾷ μόνο τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, κληρικούς καί λαϊκοὺς, καί ὄχι τὸ «πλήρωμά» τῆς.

Ἰσως νά μπορούσε νά ἀποτελέσει σωτήρια ἀναμέτρηση μέ τίς εὐθύνες μας καί νά ἀποτρέψει τόν κίνδυνο τῆς ἐκκοσμικεύσεως μία προσωπικὴ μας ἀπάντηση στοῦ δραματικὸ ἐρώτημα τοῦ Χριστοῦ: «ἐάν δέ τό ἄλας μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται;» (Ματθ. ε' 13)!... ●

